

Bohoslužba 8. október 2023

„Cez mnohé súženia...“

Piesne: 154 559,1-4 559,5-7 567

Suma ev.: *„Keď sme teda ospravedlnení z viery, máme pokoj s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. Skrze neho sme vierou získali aj prístup k milosti, v ktorej zostávame, a chválime sa nádejou na Božiu slávu. No nielen to, ale chválime sa aj súženiami, lebo vieme, že súženie vedie k vytrvalosti, vytrvalosť k skúsenosti, skúsenosť k nádeji. A nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali.“* (Rm 5,1-5)

Sk 14,8-28 Pavol a Barnabáš v Lystre

⁸ V Lystre sedával istý muž s bezvládnymi nohami. Bol chromý od narodenia a nikdy nechodil. ⁹ Tento muž počul Pavla hovoriť a ten naňho uprel zrak. Keď videl, že má vieru, že môže byť zachránený, ¹⁰ povedal mu mocným hlasom: „Postav sa na rovné nohy!“ A on vyskočil a chodil. ¹¹ Keď davy videli, čo urobil Pavol, kričali po lykaónsky: „Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe!“ ¹² Barnabáša nazývali Zeus a Pavla Hermes, lebo on viedol reč. ¹³ Kňaz z Diovho chrámu na predmestí priviedol k bráne býky s vencami a chcel so zástupmi obetovať. ¹⁴ Keď sa o tom apoštoli Barnabáš a Pavol dopočuli, roztrhli si plášte, vrhli sa medzi dav a kričali: ¹⁵ „Muži, čo to robíte? Aj my sme len ľudia, smrteľní tak ako vy. Ibaže vám zvestujeme evanjelium, aby ste sa od týchto márností obrátili k živému Bohu, ktorý stvoril nebo, zem, more i všetko, čo je v nich. ¹⁶ V minulých pokoleniach nechával ísť všetky národy svojimi cestami, ¹⁷ no aj tak neprestával vydávať svedectvo o sebe. Dobre robil, keď vám z neba dával dážď a úrodné časy, a keď vás sýtil pokrmom a vaše srdcia radosťou.“ ¹⁸ Toto hovorili a len-len že utíšili zástupy, aby im neobetovali. ¹⁹ Potom však prišli z Antiochie a z Ikónia Židia, nahovorili zástupy a tie Pavla kameňovali. Potom ho vyvliekli za mesto v domnení, že je mŕtvy. ²⁰ No keď ho učeníci obstali, vstal a vošiel do mesta. Na druhý deň odišiel s Barnabášom do Derbe. ²¹ Keď aj tomuto mestu zvestovali evanjelium a získali v ňom značný počet učeníkov, vrátili sa do Lystry, Ikónia a Antiochie. ²² Tam učeníkov posilňovali na duchu a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere; pripomínali, že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia. ²³ A keď v jednotlivých cirkvách ustanovili starších kladením rúk, v modlitbách a pôstoch ich zverili Pánovi, v ktorého uverili.

Modlime sa:

Otče náš milý, ďakujeme, že počas našej pozemskej púte máme možnosť predstupovať pred Teba, aby sme Ti povedali všetko, čo nás tlačí, a hľadali usmernenie ako aj svetlo, silu a múdrosť do všetkého, s čím sa musíme popasovať. Ďakujeme, že Tvoje slovo je nám ako zrkadlo, v ktorom sa môžeme vidieť takí, akých nás Ty vidíš. A to všetko nie preto, aby sme boli z toho zúfalí, ale aby sme hľadali pokánie a nápravu vyznaním svojich slabostí, chýb a previnení Tebe, ktorý si milostivý a máš rád úprimnosť srdca.

Tak sa skláňame v pokore aj teraz a prinášame Ti svoje bolesti, sklamania, výčitky svedomia a všetko, s čím bezmocne zápasíme, všetko zlé, čoho sme si

vedomí, že sme sa previnili voči Tebe alebo iným. Prinášame Ti tú biedu, ktorá nás občas tak veľmi vie ťažiť – a prosíme, aby si z nás sňal tieto bremená.

Nech Tvoje slovo pred nami rozjasní novú nádej a zmysel nášho bytia tým, že nielen vnímame ale aj prijmemo pôsobenie Tvojej moci v nás. Pomôž, aby sme svoj zrak vedeli upriamiť na Teba a prijať Tvoje slovo ako platné aj na náš život. Ujmi sa nás s láskou a pôsobením Ducha svätého a vylej na nás svoje požehnanie. *Amen*

„...vrátili sa do Lystry, Ikónia a Antiochie. Tam učeníkov posilňovali na duchu a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere; pripomínali, že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia.“ Sk 14,21-22

Milí Bratia a milé Sestry!

Počas svojej prvej misijnej cesty majú apoštol Pavel a Barnabáš rôzne skúsenosti. Vyhľadávajú predovšetkým synagógu daného miesta a keď ich tam Židia odmietnu, tak oslovujú pohanov. V **Ikóniu** sa obyvatelia mesta rozdelia na dve skupiny: jedni odmietajú evanjelium a druhí naopak uverili. Židia a pohania tej prvej skupiny *„sa rozhodli, že ich zhanobia a ukameňujú“*. Keď sa o tom apoštoli *„dozvedeli, ušli do lykaónskych miest Lystry a Derbe a do okolitého kraja. Aj tam zvestovali evanjelium.“* Práve táto posledná veta potvrdzuje, že **neodišli zo strachu**, že by sa báli o seba, ale im išlo o evanjelium. Avšak v Lystre napokon ku kameňovaniu skutočne dôjde. Ako? Aj o tom je počutý príbeh.

Apoštolov teda od služby **neodradí prenasledovanie**. Evanjelium je správa, ktorú treba zvestovať všade. Duch svätý ich službu potvrdzuje znameniami a otvára srdcia niektorých. Sedí tam človek **od narodenia chromý**, ktorý nikdy nechodil. Napriek tomu je *rýchly, keď treba počúvať* (Jk 1,19) a jeho duša aj **vstrebáva** všetko, o čom počuje. Viera je z počutia a tak **sa zrodí v jeho srdci viera** v záchranu, v spasenie. A to je evidentné a viditeľné.

Pavel *naňho uprel zrak. Keď videl, že má vieru, že môže byť zachránený, povedal mu mocným hlasom: „Postav sa na rovné nohy!“* A on vyskočil a chodil. Ten, čo nikdy nechodil, koho neudržali nohy, teraz pevne **stojí na nohách a chodí**. Stalo sa niečo, čo dostalo do pozornosti všetkých, ktorí tam boli. Totiž nad to, že mohol tento človek uveriť, dostal aj schopnosť chodiť a tak prežil aj telesnú obnovu. V krátkosti teda: stal sa zázrak. A na zázrak už zareaguje aj okolitý dav. Typicky, svojím spôsobom. Zázrak si vysvetľujú podľa svojho **pohanského zmýšľania**: *„Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe!“* **Diov kňaz** pohotovo chystá veľkú procesiu a obeť na ich počesť – len horko-ťažko sa ich podarí odradiť od tohto konania a upokojiť.

Kalvín vo svojom komentári poukazuje aj na **ziskuchtivosť** – ako veľmi by posilnil význam tohto miesta a chrámu chýr o tom, že k nim zostúpili bohovia osobne, v ľudskej podobe! Zrazu by sa mesto stalo takým **pútnickým miestom**, v ktorom by jednotliví dotknutí užívali mnohé zisky. Túto príležitosť nemohli vynechať.

Tým pre apoštolov nastalo nečakané nebezpečné **pokúšenie**. Veď ak sa proti tomu **neohradia**, akoby sa to uzdravenie bolo stalo z ich vlastných síl, tak sa spreneveria Pánovi Ježišovi – a misii je koniec. Ale **schladíť tieto emócie** tiež nebolo jednoduché. Apoštoli museli veľmi **rázne zakročiť**, aby sa títo ľudia spamätali – ale zároveň im zvestovali aj cestu obrátenia sa k živému Bohu.

„Muži, čo to robíte? Aj my sme len ľudia, smrteľní tak ako vy. Ibaže vám zvestujeme evanjelium, aby ste sa od týchto márností obrátili k živému Bohu, ktorý stvoril nebo, zem, more i všetko, čo je v nich.“ Apoštoli **sa ohradili** voči tomuto uctievaniu, ktorého prijatím by konali proti Božej sláve a vydali svedectvo o láske a starostlivosti Hospodina ku všetkým ľuďom. *„... len-len že utišili zástupy, aby im neobetovali“*. Bola to jediná **správna reakcia**.

Bratia a Sestry! Mohli by sme si myslieť, že za to, že obstáli, ich Pán **odmení**. Pokračovanie však naberie iný smer. Títo istí ľudia sa k nim budú správať čoskoro **opačne**. Totiž kde je **na mieste viery dôverčivosť**, tam je človek zmietaný hocijakým vetrom, podlieha rôznym vplyvom a nevie sa orientovať v pravde.

Do Lystry prišli z Antiochie a z Ikónia **Židia**, práve kvôli ktorým apoštoli museli odtiaľ nedávno odísť. Títo sa neuspokojili s ich odchodom, ale šli za nimi a dorazili do Lystry. Čo však je horšie, že *„nahovorili zástupy a tie Pavla kameňovali“*. Ich propaganda bola taká účinná, že ľudia, ktorí im nedávno chceli obetovať, zrazu v nich videli nebezpečných nepriateľov a obrátili sa proti nim. Aký **veľký zvrat** to je v ich správaní! Je to až neuveriteľné, že ľudia sú schopní takto sa dať **zmanipulovať**. Zároveň je to **varovanie** pred spoliehaním sa na ľudí – ich mienka sa vie rýchlo obrátiť na ruby a jeden alebo dvaja budú schopní ovplyvniť a postaviť na svoju stranu celú pospolitosť.

„Nahovorili zástupy a tie Pavla kameňovali“. Oprávnenou otázkou je pre nás: Na čo všetko sa necháme nahovoriť? Často si pri tom neuvedomíme, že môže to byť manipulácia, pri ktorej niekto dociel, aby sme konali jeho vôľu. Aký rýchly je tento zvrat! Veď ku kameňovaniu došlo úplne **nečakane**, následkom vyburcovaných ľudských pudov, ktorého vrcholom bolo hádzanie kameňov do apoštola Pavla. Za čo? To by ani sami nevedeli povedať – veď nedávno v nich ešte videli bohov v ľudskej podobe.

Tým je všetkému koniec – mohli by sme konštatovať. *„Osud ich dobehol“*. Avšak nie je tomu tak. Nie je to osud, ktorému sa nedá vyhnúť. **Dopustil** to Hospodin – ale aby to súžilo na Jeho slávu. Totiž v pokračovaní sa dejú celkom nečakané udalosti. Apoštol bol tak doráňaný, že jeho protivníci ho **považovali za mŕtveho**. Preto – aké kruté a bezcitné zaobchádzanie – **jeho telo vyvliekli** z mesta a tam nechali.

Pán Ježiš však dal, že apoštol Pavel **prežil** toto ukameňovanie. Musel mať ťažké a hlboké rany, iste aj zlomeniny – avšak *„keď ho učeníci obstali, vstal“*, čiže ožil, okriak a i keď bol zranený, vládol chodiť. Povedala by som, že nielen prežíval, ako počas jeho služby sa uzdravia iní, ale aj sám bol Pánom takto posilnený a vrátený

do života. Zaujímavé sú však **jeho ďalšie kroky**. Totiž **nevedú** preč niekam, že už dosť bolo všetkého. Čítame, že „*vošiel do mesta*“. Ta, kde ho kameňovali.

Bratia a Sestry! Zamyslime sa trochu nad touto situáciu a nad tým, ako by sme sa zachovali na mieste apoštola. Vrátil sa ta, medzi tých ľudí. Ako mohol mať len **takýto nápad**? Veď k tomu kroku sa človek po takýchto zážitkoch nedokáže rozhodnúť. Určite nie. Ale moc a vedenie Ducha svätého toto rozhodnutie v ňom vie vykonať. Apoštol žije a chodí **pod vedením Ducha** a nehľadá na svoj prospech. Nevieme, akú reakciu to vyvolalo v meste jednak medzi útočníkmi, nepriateľmi, jednak medzi spriaznenými dušami. Ale bolo to **svedectvo o Mocnejšom**, resp. o **Najmocnejšom**, Ktorý neposiela svojho služobníka kvôli pomste, ale zo zachraňujúcej lásky k nim.

Nedá my nepovedať tu svoju **predstavu** o tom, že počas ďalšej misijnej cesty – kedy apoštol opäť navštívil Lystru, zoznámil sa s mladým Timotejom a vzal si ho so sebou – že to možno bolo práve **jedno z ovocí** tejto udalosti. To, že Timotej uveril a sa odovzdal do služby Pána Ježiša, mohlo byť motivované práve aj príkladom oddanej služby apoštola Pavla – vrátane, že nezanevrel na mesto, kde ho bezdôvodne skoro pripravili o život. Táto vernosť a vytrvalosť v službe charakterizovala aj službu Timoteja. Totiž **najviac vie zapôsobiť** a presvedčiť samotný **životný príklad**, ktorý sa dá overiť: tento človek nielen rozpráva o tom, kto pre neho Ježiš je, ale tak aj žije, že On je mu cennejší ako vlastný život.

A Pavlova služba pokračuje: „*Na druhý deň odišiel s Barnabášom do Derbe.*“ Ako by sa nič nebolo stalo, **ďalej zvestujú** evanjelium. Na Pavlovi sú viditeľné rany, ktoré nedávno získal, ako výrečné **svedectvo** o tom, čo museli prežiť a že ich to neodradilo od svojho poslania. Je to **pečať** nad ich kázňou, že ich slová sú pravdivé.

„*Keď aj tomuto mestu zvestovali evanjelium a získali v ňom značný počet učeníkov, vrátili sa do Lystry, Ikónia a Antiochie.*“ Apoštolovi nikdy nešlo o počty, o štatistiku. Avšak jeho slová a život boli tak overiteľné, že mnohých získal pre Krista, ktorí v Neho uverili aj v Derbe. A tu sa vrátia po ceste, ktorou prišli, až do Antiochie v Sýrii, odkiaľ sa na túto cestu vydali. Tým pádom opäť **prejdú miestami**, kde ich stretlo aj prenasledovanie až kameňovanie – avšak nie s trpkým či pomstychtivým srdcom ale **s Ježišom v srdci**.

Bratia a Sestry! Apoštol Pavel vedel, čo je to odpustiť a nepestovať v sebe žiadny pocit krivdy. Týchto nových „*učeníkov*“ **posilňovali na duchu a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere; pripomínali**, že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia.“ Sám takto posilnený posilňuje ostatných učeníkov k vytrvalosti. Nič mimoriadneho sa nestalo, veď „*do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia*“.

Dobre tomu rozumejme: nie je to o tom, že kto prežíva mnoho súžení, ten sa preto/pre svoje utrpenie dostane do Božieho kráľovstva. Nie pre naše utrpenie sa totiž nebo otvára pred nami, jedine pre utrpenie Ježiša Krista na kríži. Apoštol

posilňuje učeníkov aby vytrvali vo viere – je to teda adresované už **veriacim**. Ale práve nasledovanie Ježiša Krista po úzkej ceste, je poznačené utrpením, počas ktorého sa ukáže, koho, čo máme v srdci. Počas čoho sa tiež ukáže, akú moc má, ako vie posilniť, podržať vyslobodiť a doviest' do cieľa. Preto takéto skúsenosti neodmietajme, ale si ich veľmi ceňme, pretože nás podržia a posilnia v obecnstve s Pánom. *Amen*

Modlíme sa:

Pane Ježišu Kriste! Ďakujeme že udalosti kresťanskej misie nám odhaľujú, ako veľmi záleží na poslušnosti a dôvere. Ako veľmi vieš požehnať vernosť svojich a posilniť ich práve aj skrze utrpenie. Ďakujeme, že pečatou viery sú práve podstúpené skúšky a utrpenia pre Tvoje meno. Priznávame však, že vidiac apoštolov príklad je v nás prirodzený strach a varovanie sa od všetkej bolesti a prenasledovania. Prosíme, aby si nás oslobodil od tohto strachu o seba, veď ani Ty si sa nešetril, keď išlo o nás, ale si sa s láskou obetoval pre našu záchranu.

Ďakujeme, ak máme osobné skúsenosti o tom, že nás prežité súženia posilnili vo viere. Veď sme sa mohli presvedčiť o Tvojej vernosti a moci posilniť nás a vyslobodiť. Uvedomujeme si, že nemáme pred Tebou žiadne zásluhy, na nič sa nemôžeme odvolať, ale ani nemusíme. Stačí nám golgotský kríž – záruka Tvojej lásky k nám. Daj nám v nej zotrvať a neminúť sa cieľom.

Prosíme za zvestovateľov Tvojho slova, aby svoju službu mohli konať v takej čistote a svätosti, ktorá sa nedá spochybníť. Aby tí, čo Ťa ešte nemohli spoznať, neboli sklamaní a znechutení príkladmi, ktoré nepriťahujú, ale skôr pohoršujú. A tak sa modlíme aj za seba, aby náš život nebol prázdny ale Tebe milý, Tebou naplnený.

Zmiluj sa nad našimi najbližšími, nad biednymi, pokúšanými, beznádejnými alebo osamelými ľuďmi, nad tými, čo sa stali obeťami podvodu, krívd a nespravodlivosti, aby hľadali Tvoju pravdu. Priviň k sebe plačúcich, zarmútených a trúchliacich, svojou láskou buď blízko nemocným a trpiacim. Porúčame sa do Tvojej milostivej ochrany a prosíme, sprevádzaj nás po tej správnej ceste. *Amen*